

Số: 02/2026/QĐST-VDS

Ninh Bình, ngày 15 tháng 4 năm 2026

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự**

TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 6 – NINH BÌNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Tươi.
- *Thư ký phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Tuyết Nhung - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình.
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình tham gia phiên họp:* Ông Đinh Huy Hoàng - Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 4 năm 2026, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 04/2026/TLST-VDS ngày 22 tháng 12 năm 2025, về việc: “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 03/2026/QĐST-VDS ngày 01 tháng 4 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

* *Người yêu cầu:* Bà Lê Thị H, sinh năm 1957; nơi cư trú: Thôn A, xã L, tỉnh Ninh Bình; vắng mặt, có đơn xin vắng mặt.

* *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Cháu Đỗ Cẩm V, sinh ngày 04/12/2009; nơi cư trú: Thôn A, xã L, tỉnh Ninh Bình; vắng mặt.

* *Người đại diện theo pháp luật của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Chị Nguyễn Thị Q, sinh năm 1990; nơi cư trú: Tổ dân phố L, phường D, tỉnh Ninh Bình (là mẹ đẻ của cháu Đỗ Cẩm V); vắng mặt, có đơn xin vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 18/12/2025, bản tự khai của người yêu cầu, người đại diện theo pháp luật của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và các tài liệu trong hồ sơ giải quyết việc dân sự thể hiện như sau:

Cháu Đỗ Cẩm V là con duy nhất trong gia đình (bố bị bệnh chết năm 2012). Khi mới sinh ra đã bị dị tật bẩm sinh: sứt môi, hở hàm ếch, câm điếc bẩm sinh. Khi lớn lên cháu V vẫn chậm phát triển cả thể chất, tinh thần và vận động, không biết nói, chân yếu, đi lại vận động khó khăn. Cháu V không làm được việc gì kể cả ăn

uống và vệ sinh cá nhân, sống phụ thuộc hoàn toàn vào người thân là ông bà nội, đặc biệt là bà nội Lê Thị H. Cuộc sống vất vả, khó khăn, sau khi bố chết, mẹ đẻ của cháu V đã sớm xây dựng gia đình mới, có hạnh phúc riêng, cháu sống cùng với ông bà nội từ đó đến nay. Hiện tại cháu vẫn rối loạn cảm xúc và hành vi: Khóc cười, cáu kỉnh vô cớ, la hét từng cơn, đập cửa và đồ đạc. Gia đình không có điều kiện nên cháu V chưa được đi khám và điều trị tại bệnh viện chuyên khoa tâm thần lần nào. Cháu V được hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng cho người tàn tật, tâm thần từ nhiều năm nay.

Theo ông Nguyễn Đức N – Phụ trách Trạm y tế Chính Lý, xã L cho biết: Đỗ Cẩm V là đối tượng được hưởng trợ cấp khuyết tật hàng tháng, bố cháu đã chết, mẹ đi lấy chồng, cháu được ông bà nội nuôi dưỡng, chăm sóc. Cháu V không điều trị nội trú tại Trạm y tế, không lấy thuốc tại Trạm. Cháu V không giống như những đứa trẻ bình thường, cảm giác bẩm sinh, hờ hám ếch, suốt ngày ở nhà, mọi sinh hoạt cá nhân phụ thuộc vào ông bà nội.

Theo ông Nguyễn Ngọc S - Là trưởng thôn 1, xã L nhận xét: Cháu Đỗ Cẩm V đang sống cùng với ông bà nội. Từ khi sinh ra V đã không bình thường, không biết nói, không biết nghe, hờ hám ếch. Đến nay V vẫn không đi học được, không giao tiếp được. Không tự vệ sinh cá nhân được, mọi sinh hoạt hàng ngày phụ thuộc vào ông bà nội giúp đỡ và hỗ trợ. V được hưởng chế độ trợ cấp xã hội hàng tháng.

Theo bà Lê Thị Y – Là hàng xóm nhận xét: Do bố cháu V đã chết, mẹ cháu đi lấy chồng khác nên V được ông bà nội nuôi dưỡng từ nhỏ cho đến giờ. Từ khi sinh ra V đã không được bình thường, bị dị tật hờ hám ếch, cảm giác bẩm sinh, không nói được, không nghe được. V không làm được bất cứ việc gì. Mọi sinh hoạt cá nhân đều do bà nội cháu giúp đỡ, hỗ trợ.

Tại bản Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu ngày 24/3/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc; địa chỉ: Số F, đường C, phường A, tỉnh Phú Thọ đã kết luận: “Đỗ Cẩm V, sinh năm 2009; trú tại: Thôn A, xã L, tỉnh Ninh Bình bị bệnh chậm phát triển tâm thần mức độ nặng có rối loạn cảm xúc hành vi/ Đa dị tật bẩm sinh (F72- Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi). Hiện tại Đỗ Cẩm V mất năng lực hành vi dân sự”.

Tại phiên họp:

- Bà Lê Thị H là người yêu cầu; chị Nguyễn Thị Q là người đại diện theo pháp luật của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều vắng mặt (có đơn xin vắng mặt). Tuy nhiên trong quá trình giải quyết bà H, chị Q đều có quan điểm đề nghị Tòa án tuyên bố cháu Đỗ Cẩm V là người mất năng lực hành vi dân sự. Chị Q là người đại diện theo pháp luật của cháu V nhưng bản thân đã xây dựng gia đình mới, việc chăm sóc cháu V đều do bà Lê Thị H giúp đỡ nên chị từ chối là người giám hộ

cho cháu V, đề nghị Tòa án chỉ định bà Lê Thị H là người giám hộ cho cháu V theo quy định của pháp luật.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình đề nghị: Về tố tụng, việc giải quyết việc dân sự của Tòa án đảm bảo đúng trình tự, thủ tục theo quy định của pháp luật; đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Lê Thị H, tuyên bố cháu Đỗ Cẩm V là người mất năng lực hành vi dân sự; do chị Nguyễn Thị Q là người giám hộ theo pháp luật của cháu V nhưng chị Q từ chối và đề nghị chỉ định bà Lê Thị H là người giám hộ cho cháu V; xác định quyền và nghĩa vụ của bà H đối với cháu V theo quy định của pháp luật. Về chi phí giám định không đặt ra giải quyết. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H được miễn nộp theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình nhận định:

[1] Về tố tụng: Bà Lê Thị H yêu cầu Tòa án tuyên bố cháu nội của bà là cháu Đỗ Cẩm V, sinh ngày 04/12/2009; nơi cư trú: Thôn A, xã L, tỉnh Ninh Bình là người mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định bà là người giám hộ cho cháu Đỗ Cẩm V. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình theo quy định tại khoản 1 Điều 27; Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Xét yêu cầu của bà Lê Thị H: Ý kiến của bà H phù hợp với Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu ngày 24/3/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc và các tài liệu trong hồ sơ vụ việc, đủ cơ sở kết luận: Cháu Đỗ Cẩm V là người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự.

Chị Nguyễn Thị Q là mẹ đẻ của cháu V, có đủ điều kiện là người giám hộ đương nhiên theo quy định tại Điều 53 Bộ luật dân sự; chị Q có các quyền, nghĩa vụ quy định tại Điều 57, Điều 58 và Điều 59 Bộ luật Dân sự nhưng trong quá trình giải quyết chị Q có quan điểm nay chị đã đi xây dựng gia đình nên mọi việc chăm sóc cháu V đều do bà Lê Thị H giúp đỡ, phụ trách nên chị từ chối là người đại diện cho cháu V và đề nghị Tòa án chỉ định bà Lê Thị H là người giám hộ cho cháu Đỗ Cẩm V.

[3] Về chi phí giám định: Người yêu cầu là bà Lê Thị H đã nộp toàn bộ chi phí giám định pháp y tâm thần đối với cháu V và không yêu cầu Tòa án giải quyết đối với khoản chi phí này nên không đặt ra xem xét, giải quyết.

[4] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Lê Thị H là người cao tuổi nên được miễn nộp lệ phí việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149, 361, 367, 369, 370, 371, 372, 376, 377, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; các Điều 22, 46, 47, 48, 49, 53, 57, 58, 59, 136 của Bộ luật Dân sự.

- Áp dụng Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25/11/2015 của Quốc hội.

- Áp dụng khoản 2 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Chấp nhận yêu cầu của người yêu cầu là bà Lê Thị H.

1. Tuyên bố: Cháu Đỗ Cẩm V, sinh ngày 04/12/2009; nơi cư trú: Thôn A, xã L, tỉnh Ninh Bình là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Chỉ định bà Lê Thị H, sinh năm 1957; nơi cư trú: Thôn A, xã L, tỉnh Ninh Bình là người giám hộ cho cháu Đỗ Cẩm V.

- Người giám hộ có quyền:

a) Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;

b) Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;

c) Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

- Người giám hộ có nghĩa vụ:

a) Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;

b) Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự;

c) Quản lý tài sản của người được giám hộ;

d) Bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Lê Thị H được miễn nộp lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và người đại diện hợp pháp của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan được quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định được niêm yết theo quy định của pháp luật. Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình và Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Bình có quyền kháng nghị quyết định này theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Ninh Bình;
- VKSND khu vực 6 – Ninh Bình;
- Phòng THADSKV6 - Ninh Bình
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan (NCQLNVLQ);
- Người đại diện hợp pháp của NCQLNVLQ;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN

Nguyễn Thị Tươi